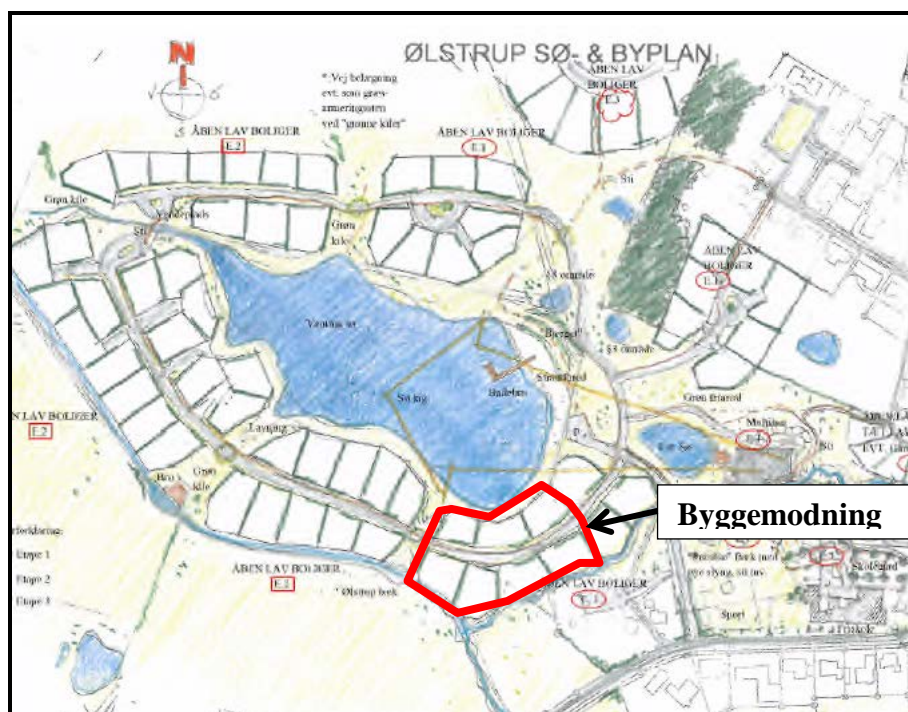

Byggemodning Vanting Søvej i Ølstrup

Ejeren af et areal omkring Vanting Sø i Ølstrup ønsker at udstykke 7 grunde ud af en større plan for området og har anmodet Forsyningen om etablering af kloaktilslutning. Grundene ligger i et område, der ikke er egnet til nedsivning af regnvand, og der anlægges både regnvands- og spildevandsledninger.

Opgaven har været i udbud, og Stauning Maskinstation A/S skal udføre arbejdet. Anlægsarbejdet udføres i perioden juni til september 2018. Når arbejdet er afsluttet, opkræves tilslutningsbidrag.

Kloaktilslutning af ny genbrugsplads i Lem

Ringkøbing Skjern Kommune skal have anlagt en ny genbrugsplads i Lem, og Forsyningen skal etablere tilslutning for både regnvand og spildevand.

Opgaven har været i udbud, og Spjald Entreprenørforetning A/S skal udføre arbejdet. Anlægsarbejdet udføres i perioden juni - oktober 2018. Når arbejdet er afsluttet, opkræves tilslutningsbidrag.

Kloakfornyelse/-separering i Grønbjerg

Ringkøbing Skjern Kommune har ønske om, at der skal nyt asfalt på Algade i Grønbjerg, og det er samtidig et af de områder, hvor den eksisterende fælleskloak ønskes ændret til separatkloak som en del af den fremtidige struktur for spildevandsrensning.

Algade er ca. 1,2 km lang, og anlægsarbejdet opdeles som udgangspunkt i 2 etaper, hvoraf den første er udført i efteråret 2017, og den anden udføres i 2018, muligvis strækkende sig lidt ind i 2019. Arbejdet udføres af Stauning Maskinstation A/S.

Grønbjerg renseanlæg er planlagt nedlagt i 2023, og de øvrige områder i Grønbjerg med fælleskloak separatkloakeres i perioden 2020 – 2022.

Bortskaffelse af spildevandsslam fra Tarm renseanlæg

Hidtil har spildevandsslam fra Tarm renseanlæg overholdt kravene til, at det må køres på landbrugsjord. Der er bl.a. krav til, hvad indholdet af tungmetaller i slammet må være. Cadmium er et af de tungmetaller, der er krav til, og indholdet i slam skal være under 100 mg /kg fosfor, for at det må køres på landbrugsjord. I den sidste prøve fra maj måned 2018 er der målt et indhold af cadmium på 107 mg/ kg fosfor, hvilket betyder, at slammet ikke må køres på landbrugsjord, inden der igen måles et indhold under 100 mg/kg fosfor. Slammet skal derfor køres til forbrænding eller anden behandling, hvilket medfører en betydelig meromkostning, indtil indholdet af cadmium igen kommer under græseværdien.

Der er mange kilder, der bidrager til indholdet af cadmium i spildevand, og det er svært at pege på en enkelt kilde, der er årsag til det høje indhold af cadmium i slammet. I løbet af uge 25 kommer der en ny måling af slammet fra Tarm renseanlæg, og er indholdet af cadmium fortsat for højt, bør det overvejes, hvordan der kan gennemføres en kildesporing.

Reduktion af lugt fra Tarm renseanlæg

Forsyningen har arbejdet med forskellige løsninger på reduktion af lugtgenerne fra Tarm renseanlæg og er endt op med at vælge en løsning, hvor der udføres mere målrettet udsugning og rensning af luften de steder, hvor lugtgenerne kommer fra.

De forskellige tiltag er gennemført og sat i drift primo juni 2018. Tiltagene virker efter hensigten, og vi håber, at lugtproblemerne overfor borgerne hermed er løst.

Vandets Kvarter – Villakvarteret, Tarm

I villakvarteret skal al regnvand nedsives på egen grund eller i regnbede/faskiner anlagt i vejarealet. Villakvarteret indebærer nedsivning af regnvand fra 56 ejendomme fordelt på 3 boligveje i Tarm: Østervej, Lærkevej og Korsvej.

Projektet udføres i 2 etaper. Østervej blev udført i 2017, og Lærkevej samt Korsvej udføres i 2019. Regnbede og faskiner på Østervej er udført i 2017 af entreprenør Gustav H. Christensen. Beplantning i bedene og andre mindre detaljer har været betinget af vejforhold og derfor først blevet udført i foråret 2018. Entreprenøren står for vedligeholdelsen af regnbedene de første 3 år.

Anlæg af projektets anden etape er blevet udskudt til 2019. Udbudsmaterialet vil blive udarbejdet i 2018, således at der kan findes en entreprenør i slut 2018/start 2019, og opstart på anlæggene kan blive tidlig forår 2019.

Enghavevej og Nørredige – Ringkøbing

Enghavevej og Nørredige i Ringkøbing er planlagt til at være spærret i etaper i hele 2018 (uge 3 til uge 49), da Forsyningen skal have udført følgende arbejder:

- **Kloakseparering af hele strækningen fra krydset ved Herningvej/Nørredige til krydset ved Kastengevej/Enghavevej, som indebærer:**
  - Ny spildevandsledning på hele strækningen.
  - Ny regnvandsledning på en del af strækningen, hvor der på to delstrækninger vil være to nye regnvandsledninger, da det på grund af manglende jorddækning er nødvendigt at lægge to ledninger af mindre dimensioner for at overholde servicekravet.
  - Strømpeføring af eksisterende fællesledning, så ledningen kan genbruges som ny regnvandsledning.
  - Etablering af faskine/kassettebassin til forsinkelse af regnvand.
  - Etablering af grøft til forsinkelse af regnvand.
- **Renovering af drikkevandsledninger fra krydset ved Herningvej/Nørredige til krydset ved Kastengevej/Enghavevej, som indebærer:**
  - Ny transmissionsledning.

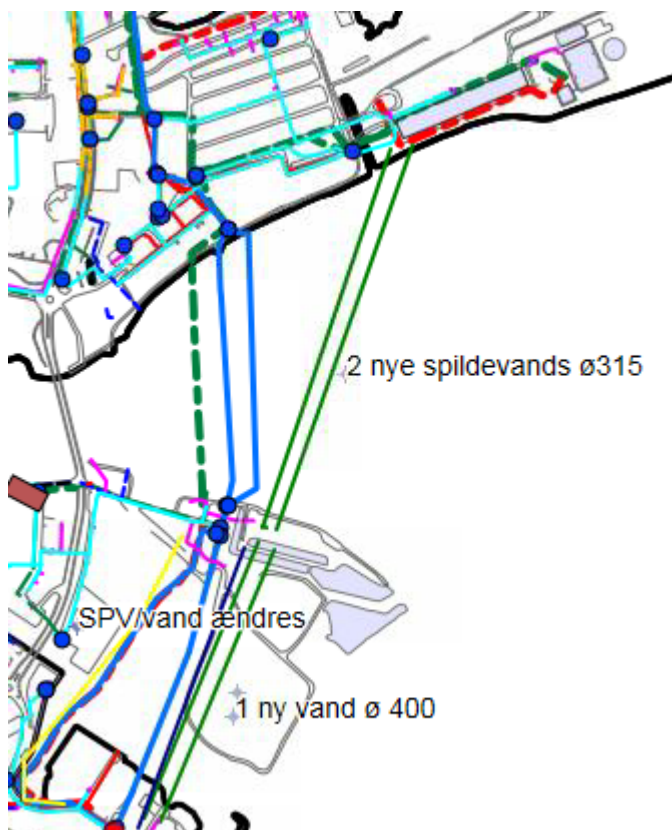
- Ny forsyningsledning.

Grundet projektets placering har der i hele forløbet op til anlægsstart været et tæt samarbejde med kommunens Vejafdeling og Vejdirektoratet. Der er under udførelsen stadig et tæt samarbejde med både Kommune og Vejdirektorat. Derudover har vi også kontakt til de berørte interessenter så som Midttrafik, Sundhedshuset og Skat, da vejen spærres for gennemkørsel i forskellige etaper.

Projektet udføres af Munck Forsyningsledninger, som fik entreprisen efter licitation i december 2017. Munck Forsyningsledninger startede projektet op i uge 3, og grundet stor fremdrift på anlægsarbejdet er der nu officielt meldt ud, at projektet er færdigt i september.

Ledninger i Hvide Sande Havn

Havnen ønsker at uddybe bassinet ved værftet til en dybde af 4,5 m. Da Forsyningen har både vand- og spildevandsledninger i bassinet, er ledningernes placering blevet undersøgt vha. dykkere og opmåling fra båd. Undersøgelserne har vist, at Forsyningens ledninger ligger i en problematisk dybde på en 10-20 meters strækning lige ud for værftet.

Da vi står overfor at skulle flytte vores vand- og spildevandsledning, ønsker vi at lave et projekt, som er fremtidssikret:

- Forsyningssikkerhed (2 ledninger over til renseanlægget)
- Kapacitetssikker, såfremt man på sigt vælger at kloakere sommerhusene
- At ledningerne har en placering, som havnen kan acceptere
- At prøve at få ledningerne tinglyst i havneområdet

Den første del af projektet fra Mamrelund til beddingen er udført, hvor der er boret 2 stk. ø315 samt 1 stk. ø400 og en fiber under havnen. Næste skridt er nu, at der bores fra beddingen over til renseanlægget (ca. 830 meter). Det forventes at tage de næste 3 uger, inden de to spildevandsrør og fiber er trukket under.

Ledningsnet Vand

Ved Harevej i Skavenhus er Forsyningen i gang med at renovere ledningsnettet for vand. Hovedledningen er en pvc-ledning med stålrør som stikledninger. Der har det sidste år været flere vandbrud på denne vej, og derfor er renoveringsarbejdet igangsat nu. Arbejdet omfatter 260 meter hovedledning (ø50mm), samt sætning af 18 målerbrønde. Der er to mand i gang med opgaven, og arbejdet forventes færdig inden sommerferien.

Arbejdet på Nørredige i Ringkøbing skrider godt frem. Dog har mange af vandledningerne ikke været tegnet for godt op i sin tid, og der har været en større unøjagtighed med placeringen af dem. En ø200 mm transmissionsledning er blevet boret de sidste 350 meter inden krydset, fordi det ville medføre for store omkostninger ved reetablering, hvis ledningen skulle graves ned i den dybde, der var nødvendig. Arbejdet med renovering af vandledningerne forventes at blive færdigt senest i uge 29.

Vi har lige kørt lukkerunde for vand hos de kunder, som ikke havde betalt. Det drejede sig om 25 adresser, hvilket svarer til det normale niveau. Vi var efterfølgende ude og åbne for vandet igen på de første 5 adresser allerede dagen efter. Der er 4 mand på lukkeopgaven en hel dag, og de efterfølgende dage er en mand bundet til genåbning hos kunderne.

Ledningsnet Spildevand

Det dejlige vejr i maj måned med høje temperaturer har givet os et billede af, hvor spildevandsledningerne er i dårlig stand. De høje temperaturer gør asfalten blød og bærekvaliteten dårlig, og ca. 10 steder er der opstået huller i vejen. Fem tilfælde er i Hvide Sande, hvor det kan konstateres, at selv små huller, hvor kun små sandkorn kan komme igennem, med årene kan medføre huller i ve-

jen. Det er hovedsageligt, hvor man har pakket med garn i sin tid. Vi har foretaget kamerainspektion på hovedledningen inden reparation og har ikke kunnet konstatere huller i ledningen.

I Kloster er to nye forbrugere blevet koblet på offentlig kloak udenfor spildevandsplanen. Der er i den forbindelse blevet sat husholdningspumpestationer samt etableret 200 meter $\varnothing$ 63mm trykledning.

Pumpestationer

Søndervig:

Vi er fortsat godt i gang med renovering af pumpestationer, og vi renoverer på nuværende tidspunkt pumpestationen ved Søndervig Landevej, Søndervig. Vi udskifter pumpestationen med en ny pumpestation, der står på vestsiden af kanalen. Dette betyder, at vi kan få en større pumpe-
sump, og samtidig får vi opdateret pumperne i forhold til den nye driftssituation, hvor vi pumper til Ringkøbing i stedet for Kloster. Dette er en forlængelse af ledningstrækningen med ca. 4-5 km. Det har derfor stor betydning, at vi får pumper, der er gearet til netop denne strækning.

Mamrelund:

I forbindelse med etablering af de to nye spildevandsledninger under Hvide Sande Havn skal der sættes en ny pumpestation ved Mamrelunden. Vi har derfor mulighed for at komme af med en gammel pumpestation, stående ved Hvide Sande Shipyard Steel and Service.

Den nye pumpestation skal pumpe ind på de nye $\varnothing$ 315 spildevandsledninger, hvilket betyder, at ventilbrønden bliver større end hvad, vi normalt har med at gøre. Vi har haft Grundfos og Xylem til at komme med hver deres bud på en løsning, og Grundfos vandt opgaven på pris og den tekniske løsning.

Ydermere skal der graves nye gravitationsledninger ned til pumpestationen, hvor vi etablerer et rørbassin umiddelbart før pumpestationen.

Pumpestation + pumper vil kunne håndtere en eventuel kloakering af syd-klitten og udgør dermed en fremtidssikret investering. Arbejdet forventes igangsat i uge 33.

Herudover har vi en række mindre renoveringsopgaver på pumpestationer, som vi udfører løbende. Vi forventer at kunne nå omkring 6-7 pumpestationer i år.

Pumpestation Kloster:

Vi er i øjeblikket i gang med at etablere en pumpestation ved Nørbyvej i Kloster. Når arbejdet hermed er afsluttet, kan Kloster renseanlæg lukkes.

Efter at anlægget var klar til at blive sat i drift, måtte vi desværre konstatere, at brønden var utæt, og der blev igangsat et større arbejde for at finde en løsning. Løsningen blev, at der skulle produceres en ny brønd, hvilket desværre har betydet, at færdiggørelsen af projektet er blevet forsinket. Vi forventer, at Kloster renseanlæg kan lukkes fra uge 25.

Pumpestation Troldhede:

Arbejdet med etablering af en pumpestation ved Troldhede renseanlæg påbegyndes uge 26/27. Arbejdet forventes færdiggjort lige inden sommerferien, med indkøring efter sommerferien, hvorefter Troldhede renseanlæg kan lukkes.

I forbindelse med udvidelse af Arinco i Videbæk etablerer Ringkøbing Skjern Forsyning en mindre pumpestation til at håndtere det sanitære spildevand fra mejeriet.

Når Kommunen laver ny genbrugsplads i Lem, skal der etableres en pumpestation til at håndtere sanitær- samt overfladevand fra pladsen.

Dokumenteret Drikkevandssikkerhed (DDS)

Dokumenteret Drikkevandssikkerhed indebærer en systematisk og logisk fremgangsmåde for styring af drikkevandssikkerhed, baseret på forebyggelse af problemer og i høj grad præget af sund fornuft.

Gennem arbejdet med drikkevandssikkerhed får medarbejderne i vandforsyningen en indgående forståelse af vandforsyningssystemet, processer, materialer og arbejdsprocedurer sammenholdt med de faktorer, der kan medføre en risiko for forbrugeren.

Ringkøbing-Skjern Forsyning A/S har valgt at tage udgangspunkt i, at Dokumenteret Drikkevandssikkerhed skal være et "brugervenligt" system, som bruges aktivt i Forsyningen. Der er nedsat et DDS-team med repræsentanter fra alle afdelinger, som er tovholder på at få implementeret DDS efter dette princip. Status på arbejdet er, at Forsyningen er kortlagt mht. drikkevandssikkerheden, og der arbejdes lige nu med udfærdigelsen af en manual, som skal bruges som et opslagsværk. Manualen indeholder beskrivelser af de forskellige arbejdsgange, hvor der kan være en risiko for drikkevandssikkerheden – og hvordan man forholder sig for at undgå forurening af drikkevandet. I forbindelse med afholdelse af den årlige "arbejds miljødag" i virksomheden vil manualen dels blive gennemgået og dels efterfølgende udleveret til alle medarbejdere, som er ansat i driftafdelingen.

Spildevandsplan

Arbejdet med spildevandsplanen er et tæt samarbejde med Kommunen. Vi har arbejdet siden foråret og har en deadline for færdiggørelse af materialet den 1. oktober. Herefter følger en periode med høring og politisk behandling i flere omgange, hvorefter planen vil være klar til offentliggørelse den 1. april 2019. Planen kommer til at gælde for perioden 2019-2027 (følger kommuneplanen). Lige nu arbejder vi med at køre modelberegninger for vand- og stofmængder for den nuværende rensesanlægsstruktur og for den fremtidige struktur (4 rensesanlæg). Desuden arbejder vi med at udpege de oplande, som er vigtigst at få separeret i årene fremover. Her ser vi på ledningernes tilstand, hvor store vandmængder vi skal pumpe med, og endelig ser vi på risikoen for overløb.

Gadelys

Vi har påbegyndt udskiftningen af armaturerne i Skjern midtby (85 stk.) og Borris "centrum" (16 stk.) til nye designarmaturer med LED fra leverandøren BEGA.

Herudover pågår udskiftning af ca. 700 stk. sikringsindsatser til nye i sikkerhedsklasse 2 i masterne i de byer, hvor Forsyningen ejer gadelyset.

Udskiftning af vandmålere til fjernaflæste målere

Vores egne montører, samt Bork VVS og Lindvig VVS er i gang med den sidste etape af måler-skiftprojektet.

I år har Forsyningen monteret 1574 stk. og mangler at udskifte ca. 1322 stk.

Bork VVS har i år monteret 322 stk. (de startede først i maj) og mangler at udskifte ca. 1674 stk.

Lindvig VVS har i år monteret 1526 stk. og mangler at udskifte ca. 589 stk.

Samlet set mangler vi dermed pr. d.d. at skifte ca. 3600 målere til fjernaflæste målere, Dertil kommer kommunikationen til målerne, som først forventes at være oppe at køre ultimo 2019.